

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۰۳ می ۲۰۲۳

یونس نگاه

کارگران بیکار و بی کارخانه افغانستان

چند روز قبل سالگرد ۷ ثور بود و خاطره روزهایی که نام کارگر سر زبان‌ها بود، در اذهان زنده گردید و مثل سال‌های دیگر بحث‌هایی بر سر عواقب آن حادثه خونین میان هموطنان مطرح شد. روزهایی که گروهی از سیاست‌مداران و نظامی‌ها به دل‌گرمی حمایت اتحاد جماهیر شوروی و انترناسیونالیسم کارگری، بی‌آنکه طبقه کارگر در افغانستان به نیروی بزرگ و یکی از طرف‌های اصلی سیاست و اقتصاد کشور بدل شود، دست به کودتا زدند و داس و چکش را سند حقانیت خود علم کردند. ادبیات سیاسی کارگری در افغانستان زودتر از آن‌که کشور صاحب برق، جاده، فابریکه، شهر، روزنامه سراسری، تولید صنعتی و در نتیجه حضور پرشمار کارگران شود، به دانشگاه‌ها و محافل روشن‌فکری آمده بود و آنانی که مدعی مبارزات کارگری بودند، از شناخت شرایط خاص کشور عاجز ماندند و نسخه‌های کتابی را به قیمت نادیده گرفتن واقعیت‌های اجتماعی و اقتصادی وطن پی گرفتند. آنچه پس از آن اتفاق افتاد، هم زمین کار و هم

عرصهٔ پیکار کارگران را بر باد داد و در نتیجه نزدیک به نیم قرن حرکت کشور به سوی توسعهٔ شرایط کار غیرزراعتی، نخست متوقف و پس از آن به عقب برگردانده شد.

دیروز در سراسر جهان روز کارگر را مردم تجلیل کردند. برخی کشورها رخصتی رسمی اعلام کرده بودند، در برخی کشورها اتحادیه‌ها و انجمن‌های کارگری تظاهرات و مجلس داشتند، مطالبات صنفی مطرح کردند و از آیندهٔ کار و مزد سخن گفتند. در افغانستان که گویا چهل و چند سال قبل کسانی به نام کارگر «انقلاب» کرده بودند، هنوز کارگران صاحب سازمان و حزب نیستند و اتحادیهٔ سراسری و تریبون معتبر ندارند. کشور به کام گروهی افتاده که درک بدوی از کار دارد و مزد را روزی و عطیهٔ خداوندی می‌خواند، به اجبار اقشار مختلف به‌خصوص زنان را از کار منع می‌کند و زیر سلطه‌اش در سراسر کشور چند فابریکهٔ معتبر و معیاری فعال نیست. اما به رغم این همه بیکاری و نبود جای کار، میلیون‌ها هموطن کارگر داریم. در واقع به تناسب نفوس، یکی از پرکارترین ملت‌های منطقه‌ایم. میلیون‌ها کارگر گرسنه‌ای که در داخل کشور مشغول دست‌فروشی، کراچی‌وانی، رانندگی، بافندگی و انواع کارهای یدی دیگرند، بخش بزرگ نفوس را تشکیل می‌دهند و از نظر عددی چندین برابر طالبان و همهٔ زورمندان مدعی قدرت‌اند، اما به دلیل آن‌که زمین کار و پیکارشان تخریب گشته، ناتوان و محروم‌ترین طبقهٔ اجتماعی شده‌اند و به انجام هیچ اقدام جمعی و حق‌طلبانه توانا نیستند.

چندین میلیون تن دیگر از هموطنان ما در سراسر جهان، به‌خصوص در کشورهای منطقه مشغول کارگری‌اند و چرخ صنایع پردرآمدی را با مزد ناچیز و بدون حقوق اساسی پذیرفته‌شدهٔ کارگری چون بیمه، تقاعد و حمایت‌های اقتصادی و اجتماعی دیگر بر دوش می‌کشند. تعداد پرشمار آنان کارگران فصلی و سیال‌اند و به‌شکل غیررسمی و بدون آن‌که در آمار و احصائیه به حساب آیند، نام و شهرت‌شان جایی ثبت گردد، زخم و مرگشان هزینه‌ای داشته باشد، در بدل نان شکم و کمتر از حداقل مزد رایج عرق می‌ریزند. کارخانه‌ها، دشت‌ها و راه‌های منطقه از خون کارگران گرسنه و ارزان ما رنگین شده است. فراتر از منطقه، در کشورهای غربی نیز صدها هزار هموطن کارگر ما با حداقل امتیازات مشغول کارند. در روز اول ماه می امسال، کارگران افغانستان از محروم‌ترین کارگران جهان بودند.